

Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen
ammattikalastajat ry
Lauri Mustalahti
Pirkkalaistie 33
37100 NOKIA

15.5.2015

Maa- ja metsätalousministeriölle

LAUSUNTO KALASTUSASETUKSESTA

Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen ammattikalastajat ry on vuonna 2009 perustettu ammattikalastajien rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on valvoa toimialueensa ammattikalastajien yleisiä ja yhteisiä ammatinharjoittamiseen liittyviä etuja. Sen tavoitteena on mm. parantaa asiallista ja ajankohtaista ammattikalastuksesta tiedottamista sekä edistää alan yleisiä toimintaedellytyksiä sekä lisätä ammattikalastajien verkostoitumista toimialueellaan.

Yhdistys on käsitellyt kalastusasetusta vuosikokouksessaan 4.5.2015 Kylmäkoskella. Yhdistys haluaa antaa asetusluonnoksesta lausuntonsa ja pyytää Maa- ja metsätalousministeriötä ottamaan huomioon yhdistyksen antaman lausunnon ja tekemään tarvittavat muutokset luonnostekstiin.

Pirkanmaan- ja Kanta-Hämeen ammattikalastajat ry haluaa esittää syvän huolestuneisuutensa asetuksessa kuhalle suunnitellusta alamitasta. Nyt sisävesialueelle suunniteltua 45 cm alamittaa pidetään lopullisena kuolin iskuna sisävesiammattikalastukselle. Kuhakannat ovat nyt vahvemmat kuin koskaan aikaisemmin ja kaikilla Pirkanmaan merkittävillä järvillä kuhakanta on pyyntivahva. Yhdistyksen jäsenistö pitää kummeksuttavaa, että tässä vaiheessa alamittaa nostetaan noin rajusti, vaikei mitään todellista ja tutkimukseen perustuvaa tarvetta alamitan asettamiselle ei ole. Kuha ei ole uhanalainen eikä ole myöskään suojelun tarpeessa oleva kalalaji Suomen vesissä.

On myös huomioitava, että noin ison alamitan noston vuoksi kalastajien kuhasaaliit väistämättä laskevat vähintään kahden ensimmäisen vuoden aikana. Tämän jälkeen kokonaissaalis kasvaa, mutta ei saaliiksi saatujen kuhien määrä. Ammattikalastajien ansionmenetykset on mainittu myös asetuksen muistiossa.

Kaksi- kolme huonoa vuotta peräkkäin, sekä koko verkkokaluston uusiminen jopa kymmenillä tuhansilla euroilla samaan aikaan, entisten 45-50 mm:n verkkojen tullessa yhdessä yössä käyttökelvottomiksi, tarkoittaa ammattikalastajalle toiminnan lopettamista. Korvaavaa saaliskalaa sisävesillä ei ole. Asetuksen muistiossa mainitaan, että alamitan nosto aiheuttaisi Saaristomerellä merkittäviä ansionmenetyksiä ammattikalastajille jopa kahdeksan vuoden ajan. Käsittämättömästi muistiossa on jätetty kokonaan sisävesiammattikalastajat huomioimatta.

Pirkanmaan- ja Kanta-Hämeen ammattikalastajat ry ihmettelee, miten eriarvoiseen asemaan asetusluonnos asettaa sisävesillä ja merialueilla kalastavat elinkeinonharjoittajat. Entisen Riistan – ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tilastojen mukaan esim. vuonna 2012 kuhasaalis oli sisävesillä 317000 kg ja vuonna 2013 merialueella 308000kg. Hämeen kuhasaalis on ollut noin 49000kg ja Saaristomeren 106000kg. Yhdistys ihmettelee, miksi merellä pitää suosia ammattikalastajia pienemmillä alamitoilla kun sisävesialueella kuhanpyynti on jopa merkittävämpi asia kuin merellä kun tarkastellaan saalismääriä! On myös huomattava, että sisävesialueella kuhan saalismäärät ovat hyvien kuhakantojen ansiosta nousussa.

Ei ole mitään perusteita, miksei kuhan alamitan nosto 45cm aiheuttaisi vastaavaa haittaa ja ansiotulon menetystä kuin mitä on arvioitu asetuksen muistiossa aiheutuvan merialueen ammattikalastajille alamitan nostosta vain 40 cm:iin. On huomioitava, että kuha on tällä hetkellä melkein ainoa, taloudellisesti pyydyttävissä oleva kalalaji sellaisilla vesillä, joissa esim. muikkukanta on huono tai sen pyyntiin ei saada ammattimaisten pyydysten edellyttämiä lupia. Yhdistys katsoo, että asetusluonnos nykyisessä muodossa loukkaa sisävesiammattikalastajien elinkeinon harjoittamisen vapautta, vääristää kilpailua ja asettaa saman elinkeinon harjoittajat täysin eriarvoiseen asemaan. Moni sisävesiammattikalastaja taistelee juuri ja juuri selviämisen rajoilla; kuhan alamitan nosto yhdistettynä paikoin romahtaneeseen täplärapukantaan tulee aiheuttamaan monelle ammattikalastajalle taloudellisia ongelmia. On myös huomioitava, että sisävesialueilla ammattikalastus on pienimuotoisempaa kuin merialueella. Tämä johtuu esim. pyyntialueiden pienuudesta ja lupien saannin vaikeudesta. Tämän vuoksi sisävesialueella määräysten ja siirtymäaikojen tulisi koskea myös kakkosluokkaan kuuluvia ammattikalastajia.

Yhdistys edellyttää, että vähintään ammattikalastuksen osalta tulee kuhan alamitta asettaa sisävesialueella 40 cm:iin, koska ei ole mitään perusteita, minkä vuoksi merialueella pitäisi olla eri alamitta kuin muualla koko Suomen järviolueilla. Ei ole mitään tutkittua tietoa, johon nyt esitetty 45 cm:n alamitta perustuisi. Viime aikaisten tutkimusten perusteella on jopa käynyt ilmi, että kuhan lisääntymiskoko vaihtelee huomattavasti eri järvien välillä. Tästä johtuen Pirkanmaalla onkin käynnissä laaja, kahdeksan kalastusalueen ja Ely-keskuksen osarahoittama kuhan lisääntymiskoon selvityshanke. Mukana on kaiken kaikkiaan 13 eri järveä tai erillistä järvenselkää. Ensimmäiset tulokset saadaan loppuvuodesta 2015. Hankkeen tarkoituksena on nimenomaan selvittää, miten lisääntymiskoko eri Pirkanmaan järvillä vaihtelee. Tulosten perusteella voitaisiin alamitta asettaa järvikohtaisesti ilman arvailuja. Nykyisten vahvojen kuhakantojen aikaan ei ole edes tarpeen, että joka ikinen kuhayksilö pääsee elämänsä aikana lisääntymään; riittää, kun emokalakanta on tarpeeksi vahva.

Keskusteluissa tuli myös esille, että jos alamitan asettamisella halutaan turvata kuhan lisääntyminen ja kannan säilyminen, suojellaan nyt lisääntymispotentiaalin kannalta aivan väärä kaloja. Alle 45 cm:n pituinen kuha ei ole lisääntymistuotoltaan mitenkään parasta a-luokkaa, vaan noin 2-4 kg kuhat antavat parhaimman tuloksen lisääntymisen kannalta. Yhdistyksen mielestä tärkeämpää olisi rauhoittaa kuhan lisääntymisalueet ja taata näin, että hyvät emokalat pääsevät jatkamaan sukua. Tällöin on erityisen tärkeää rauhoittaa alueet myös yleiskalastusoikeuksilta ja etenkin jigikalastukselta, jolla saadaan tehokkaasti pyydettyä mätää suojelevat urokset.

Yhteenvetona lausunnostaan Pirkanmaan- ja Kanta-Hämeen ammattikalastajat ry toteaa:

- kuhan alamitta on oltava yhtenevä sisävesi- ja merialueilla, vähintäänkin ammattikalastajilla
- mikäli kuhan alamittaa nostetaan, on siihen tultava myös sisävesialueen ammattikalastajille samanlainen siirtymäkausi kuin merialueen kalastajille ja sen tulisi koskea myös kakkosluokkaan kuuluvia ammattikalastajia.
- kuhan alamitta tulisi asettaa enintään 40 cm ja alamitan asettamisen tulisi perustua tutkittuun tietoon, ei minkään yhden kalastajaryhmän toiveisiin.

Näiltä osin Pirkanmaan- ja Kanta-Hämeen ammattikalastus ry haluaa tulla kuulluksi. Yhdistys pyytää kunnioittaen Maa- ja metsätalousministeriötä ottamaan yhdistyksen lausunnon vakavasti huomioon asetusta valmistellessaan.

Tampereella, 15.5.2015

Lauri Mustalahti
puheenjohtaja